

Fractie
MIDDELKAMP

Reactie op programmabegroting 2027

Algemene beschouwingen 3 en 5 november 2026

Roundup-Glyfosaat
Emeritus-hoogleraar Ariena van Bruggen wijst op aangetoonde verbanden tussen langdurige blootstelling aan lage doses glyfosaat alias Roundup en het ontstaan van parkinson, alzheimer, kanker, nierschade, adhd, autisme en miskramen (zie onderstaande bijlagen). De documentaire *De boer, de broer, de zus en de ziekte,* van Yvon Jaspers bracht dit verband tussen bestrijdingsmiddelen en parkinson onlangs onder de aandacht van een groot publiek.
Van Bruggen: "glyfosaat kan veranderen hoe een baby eruitziet. Dat is echt schokkend".
En wij als gemeenteraad kunnen daar wat aan doen. Via het bestemmingsplan. Dat heet nu omgevingsplan. Is het college bereid om te onderzoeken hoe via het omgevingsplan een verbod op het gebruik van Glyfosaat juridisch geregeld kan worden en welke financiële nadelen dit met zich meebrengt voor de gebruikers en de gemeente?

Openbare toiletten winkelkerngebied
Openbare Toiletten en Almelo. Dat zijn geen vrienden. 28 miljoen wordt er uitgegeven aan verbetering van de binnenstad. Dat is nog zonder de kosten van leidingen verplaatsen enz. enz. Kan er niet een (1) openbaar toilet van die 28 miljoen betaald worden?
Wil het college onderzoeken wat een dergelijk openbaar toilet kost en waar die eventueel gerealiseerd zou kunnen worden in het kernwinkelgebied en ons erover informeren?

Dwangarbeid Goede Herder

De Familie S. is al jaren bezig met de vraag hoe hun twee nichtjes in Almelo overleden zijn. Archieven blijven opzettelijk gesloten. Wat zijn de financiële risico's voor de gemeente. Die staan niet in de risicobeoordeling van de programmabegroting 2027. En zo zijn er meer risico's. Slachtoffers van de Goede Herder hebben met de VPRO de aanwezigheid van een begraafplaats in Almelo ontdekt. De gemeente heeft dat geruimd. Op de Algemene begraafplaats zijn de resten herbegraven. Bij de herdenkingsceremonie in 2026 mocht de gemeenteraad niet aanwezig zijn. 1. Waarom heeft het college/bevoegde gezag ons als raad niet uitgenodigd en was dat moreel gezien niet beter geweest? In de recente documentaire van de VPRO valt op te maken dat fysisch antropoloog Constance van der Linde(n), aan de botten probeert af te lezen wat de doodsoorzaak kan zijn, maar ze mocht niet bij de opgravingen aanwezig zijn. De gemeente liet dat niet toe. Waarom mocht deze botten-specialist niet bij de opgraving aanwezig zijn en waarom de VPRO en gemeenteraad ook niet?

Op 22 oktober 2024 stond een debat op de raadsagenda, aangevraagd door zes fracties, om over het onderzoek Van het Oversticht die bij de ruiming betrokken was, vragen te stellen. Om onverklaarbare reden en zonder instemming van de 6 fracties is dat debat van de agenda gehaald en nooit gehouden. Kan het college/bevoegd gezag uitleggen wat hier is gaande is?

Poort Haven Noordzijde

Deze bewoner kan via z'n voordeur z'n huis niet meer in en uit, omdat de gemeente een openbaar weggetje heeft verkocht aan de buurman. Vele rechtszaken volgden. Erg veel geld. Vaak wordt de huisadvocaat ingeschakeld. Waarom telkens dat kantoor van een plaatsvervangend rechter in Gelderland die op internet reclame maakt dat ''wij de gemeente met succes hebben bijgestaan. Een burger die al twintig jaar niet via zijn eigen voordeur naar huis kan, staat tegenover een gemeente met belastinggeld en een gespecialiseerd advocatenkantoor. Wat hebben twintig jaar procederen de gemeente in totaal gekost? Ziet het college een praktische oplossing voor de toegang tot de woning, los van de eigendomsvraag? Dat zou mooi als besparingsmaatregelen op pagina 17 toegevoegd kunnen worden. Wie het probleem heeft veroorzaakt, hoort het op te lossen en niet alleen juridisch te winnen.

Sociale woningbouw
Het begint een herhalingspraatje te worden. Het tekort aan betaalbare sociale woningen.
We zijn de sociale woningbouw in Almelo van 43 naar 30% aan het afbreken.
Dat is Gentrificatie in z'n slechtste vorm; woonwijkwitwassen.
'geld steken in sociale woningbouw is weggegooid geld'.
In gewone mensentaal; kinderen van arme mensen mogen in Almelo niet meer wonen.
Ron Meyer hield een vlammend betoog op 22 oktober 2026 tijdens de werksessie, die het behoud van sociale woningbouw nastreeft. Door wijken te mengen.
Hyperconcentratie van armoede in wijken: "De woningmarkt is zo een sorteermachine"
https://www.volkshuisvestingnederland.nl/documenten/2024/07/01/hyperconcentratie-van-armoede-in-wijken-de-woningmarkt-is-zo-een-sorteermachine
Hanteert het college het beleid waar Ron Meyer voorstander is van wijken te mengen? Zo nee, waarom niet.

Hittestress
Die term komt niet voor in de programmabegroting 2027. We maken onze stad sterker en toekomstbestendiger voor prettig wonen en verblijven. Maar de binnenstad is een steenwoestijn. De stad is niet in balans. Te heet. College, hoe gaat u de hittestress aanpakken en wat gaat dat kosten?

Parkeerplaatsen.
700 meter lopen om je auto te parkeren. Dat is het antwoord wat bewoners van de binnenstad te horen krijgen. Projectontwikkelaars gedragen zich als sprinkhanen. Bouwen huizen in de binnenstad zonder parkeerplaatsen, verkopen het en gaan volgevreten met de winst op zak weg. Ze zadelen de stad op met een parkeerprobleem. Hoe kijkt het college hiertegen aan. En waarom worden huizen gebouwd zonder parkeerplaatsen erbij of er onder?

Arbeidmigrantenhotel Plesmanweg
Dit is arbeidsuitbuiting 3.0. Als je niet bij Timing werkt wordt je je woonruimte uitgezet. Kinderen mogen er niet komen. De 600 bedden is een uitbreiding, geen afname van de overlast uit de stad. College, gaat het om uitbreiden met 600 slaapplekken of is het bedoeld voor verplaatsing overlastgevende arbeidsmigranten elders uit van de stad? Dus 600 uit de stad naar de Plesmanweg?

Egbert ten Catelaan
Alle bomen worden gekapt omdat dit goedkoper is dan het nieuwe asfalt er omheen te leggen. Is dit om zo de begroting sluitend te krijgen? Is het college bereidt de aanvraag om kapvergunning aan te houden tot zes weken nadat een alternatief plan waarbij alleen de slechte bomen gekapt worden aan de raad ter beoordeling is voorgelegd alsmede zes weken nadat het raadszaken-debat over het bomenbeleid is gehouden?

Fatbikes.
De aanpak van de fatbike overlast was een tijdje goed. Maar de overlast komt weer terug. Kan het college de handhaving wat intensiever oppakken? Zo nee, waarom niet?

Skeave Huse
De voorgenomen locatie voor de aanleg van de huisjes klinkt niet goed. Had dat niet beter gekund? Kan het college geen andere oplossing vinden die minder weerstand oproept?

Asielzoekers/statushouders zonder omgevingsvergunning in hotels.
Is daar nog steeds sprake van? Zijn er al dwangsommen opgelegd en of verbeurd geraakt? En is dat gunstig voor de begroting? Wat is de stand van zaken hierover? Wat is de € 68.000 die elk jaar in de algemene reserve wordt gestort? Blz 146.

Dank voor uw aandacht FM Lijst 14

GEZONDHEID WETENSCHAPPER ARIENA VAN BRUGGEN ZIET DE GROTE GEVAREN VAN ROUNDUP

‘Glyfosaat verandert uiterlijk van baby’

Wetenschap en feiten moeten in Overijssel centraal staan in de aanpak van landbouwgif. Dat vinden alle partijen die door de provincie werden uitgenodigd om daarover mee te praten. Maar over wat de wetenschap zegt, zijn ze het niet eens. Ze zouden emeritus-hoogleraar Ariena van Bruggen kunnen vragen. Dan schrikken ze.

▲ Emeritus-hoogleraar Ariena van Bruggen houdt een lezing over glyfosaat, in de schouwburg in haar woonplaats Lochem. FOTO WOUTER BORRE

Leo van Raaij
Lochem/Enschede

Ze waren er allemaal, in december 2025, op een ‘kennissessie’ van de provincie Overijssel over bestrijdingsmiddelen in de landbouw. Wel tien partijen zaten aan tafel: van politici tot bloembollentelers, van Ctgb (de instantie die bestrijdingsmiddelen beoordeelt) tot Natuur en Milieu Overijssel.

Een hele opsomming. Maar voormalig hoogleraar Ariena van Bruggen stond er niet tussen. Een gemiste kans. Van Bruggen deed jaren onderzoek naar onkruidbestrijder glyfosaat en de effecten van het middel op het milieu. Ze had de aanwezigen veel kunnen vertellen. Dat doet ze op verzoek van *De Tweentsche Courant Tubantia* nu alsnog.

„Ongeveer duizend artikelen”, zegt Van Bruggen. Zoveel las ze er over glyfosaat, dat bij de gewone consument beter bekend is als Roundup. Een deel van de artikelen schreef ze zelf. Maar ze leest elke dag weer nieuwe. Ook nu ze gepensioneerd is. „Er komen er ieder jaar meer bij.”

Vele ziekten

Van Bruggen was in 2018 professor aan de universiteit van Florida. Ze schreef toen dat bij langdurige blootstelling aan lage doses glyfosaat verbanden zijn aangetoond met een keur aan ziekten. Denk aan diverse vormen van kanker, nierschade, adhd, autisme, alzheimer, parkinson, miskramen en huidziekten.

Toch werd het middel in 2023 opnieuw voor tien jaar toegelaten tot de Europese markt. „De Europese keuringsinstantie (EFSA), verantwoordelijk voor de toelating van pesticiden als glyfosaat, bekeek zesduizend pagina’s informatie van de industrie zelf”, zegt Van Bruggen. Er waren echter ook veel artikelen die een minder rooskleurig beeld gaven van de effecten van glyfosaat.

„Wat mij opviel is dat praktisch al die artikelen werden afgewezen door de EFSA, omdat ze onvolledig waren. Dat waren juist de onafhankelijke onderzoeken.” Voor een deel wijt ze dat aan de formele richtlijnen van EFSA. Maar ze deed eerder ook al onderzoek naar schrijvers van wetenschappelijke artikelen. De uitkomst was verrassend. Of eigenlijk niet.

Wie betaalt, bepaalt

Zo onderzocht ze of de schrijvers van de artikelen banden hadden met de industrie. Bijvoorbeeld via donaties. „Uit welk fonds het onderzoek was betaald. Of ze ooit een prijs hadden gehad van de industrie. Een nogal journalistiek onderzoek, eigenlijk”, zegt Van Bruggen.

Haar uiteindelijke conclusie was dat er een opvallend verschil was tussen onderzoeken van auteurs mét banden met de industrie, en onderzoeken zónder die relaties. „Als er invloed was geweest van de industrie, dan werd er vaker gezegd ‘geen effect’ op de micro-organismen in de bodem, op planten, in de darmen. Dat was een duidelijk verschil. Dat heb ik later nog weer uitgebreid met nog meer artikelen. Maar na honderden artikelen ben ik gestopt. Ik had er genoeg van.”

Van Bruggen stopt echter niet het delen van haar bevindingen en die van andere onderzoekers. Afgelopen week nog, sprak ze in de theaterzaal in Lochem nog zo’n honderd mensen toe. De onderzoeken met de in haar ogen meest schokkende conclusies vond ze te heftig om te delen.

„Glyfosaat zit in het spermavocht. Franse onderzoekers onderzochten dit bij 125 mannen, die geen kinderen konden verwekken. De concentratie varieerde, maar hoe hoger die concentratie, hoe lager het aantal normale zaadcellen”, zegt Van Bruggen.

Zwangerschap

Nog een onderzoek, dit keer een internationaal onderzoek naar afwijkingen van embryo’s en de concentratie van glyfosaat in de urine van de moeders tijdens de zwangerschap. Van Bruggen: „Hormonale effecten op embryovorming waren al wel bekend. Maar dit onderzoek geeft aan dat de afstand tussen de genitaliën en de anus anders is, wanneer de moeder was blootgesteld aan glyfosaat. Dat betekent dat glyfosaat kan veranderen hoe uiteindelijk een baby eruitziet. Dat is echt schokkend.”

Deze hormonale effecten van glyfosaat verontrusten Van Bruggen het meest. Daar komt de verre verspreiding van glyfosaatdeeltjes bij. Iets wat door de industrie hardnekkig wordt ontkend. „Wij weten nu dat glyfosaat zich aan stofdeeltjes hecht. In Drenthe hebben ze die stofdeeltjes gevangen boven een veld. Lichte stofdeeltjes kunnen wel 20 kilometer ver komen”, aldus Van Bruggen.

Orgaanvlees

De hoogleraar heeft ook een wat minder prettige boodschap voor wie houdt van orgaanvlees van bijvoorbeeld koeien. „In de melk zit praktisch geen glyfosaat. Het gaat via de darmwand en het bloed naar de lever. En dan de nieren. Het zijn de organen die glyfosaat bevatten. En dus het orgaanvlees.”

> **Ik ben niet gefrustreerd. Het gaat zo zoals het gaat. Wij moeten volhouden**
> – Ariena van Bruggen

De statistische verbanden tussen glyfosaat en de effecten op de mens zijn zo sterk, dat Van Bruggen vindt dat de stof vanuit het voorzorgsprincipe verboden zou moeten worden. Een vergelijking met roken en asbest, waarbij de industrie ook tientallen jaren de schadelijke effecten ontkende, vindt ze terecht.

Antibiotica

Intussen lijken de producenten voor te sorteren op een verbod in 2033. Ze ontwikkelen alternatieven, ook al omdat onkruiden door het veelvuldige gebruik resistent aan het worden zijn tegen glyfosaat. Er volgt nóg een onrustbarende boodschap.

„Van bacteriën is bekend dat ze zich aanpassen en een mechanisme vormen, waardoor glyfosaat naar buiten gewerkt wordt. Glyfosaat wordt dan niet opgenomen door de cel. In sommige gevallen werkt dat ook zo bij antibiotica”, zegt Van Bruggen. „Maar wanneer cellen worden getriggerd door glyfosaat, leren ze zo ook antibiotica naar buiten te werken. Dat betekent dat door glyfosaat bacteriën mogelijk niet meer reageren op antibiotica.”

En toch landt de boodschap niet bij de beoordelaars. „Maar nee”, zegt Van Bruggen. „Ik ben niet gefrustreerd. Het gaat zo zoals het gaat. Wij moeten gewoon volhouden.”

▲ Percelen langs de A1 die geel kleuren omdat ze zijn bewerkt met glyfosaat. FOTO HISSINK

7-6-16

Voor- én tegenstanders boos over maatregelen tegen pesticiden

Land- en tuinbouworganisatie LTO is boos over de maatregelen van de provincie om het gebruik van pesticiden terug te dringen. „Onbehoorlijk", zegt voorzitter Martin Immink van LTO Noord Overijssel. Huisarts Luc de Vries uit Diepenheim vindt juist dat de ingrepen tekortschieten en sommige zelfs 'absurd' zijn.

Leo van Raaij
Enschede

„Een vlucht naar voren", zo noemt Immink het 'basispakket' met maatregelen dat Overijssel bedacht. Zoals onlangs bericht, gaat het om onder meer een spuitvrije zone van 50 meter rond 'kwetsbare objecten' als scholen en woonwijken, een verbod op onkruidverdelger glyfosaat in grondwaterbeschermingsgebieden en teeltbeperkingen in en om natuurgebied, waarbij veel gif wordt gebruikt.

Immink: „Ik voel me gepiepeld. Dit komt uit de hoge hoed terwijl we in goed overleg zijn om samen tot werkbare oplossingen te komen om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen verder terug te dringen. En nu komt de provincie met in mijn ogen niet onderbouwde voorstellen voor zonering. Dat heeft enorme gevolgen."

Gepiepeld

De LTO-voorzitter voelt zich gepiepeld vanwege gesprekken tussen telers en landbouworganisaties, terreinbeheerders, natuur- en milieuorganisaties, gemeenten en waterschappen. Zo wilde de provincie het pesticidengebruik aanpakken. Zwolle zegt dat het 'geen eenduidig beeld' opleverde.

Daarna werden de maatregelen bekend. Omdat, aldus de provincie, er anders een risico is dat rechters beperkingen opleggen. En dan zouden boeren verder van huis zijn. „Paniekvoetbal", zegt Immink. „Er wordt voorbijgegaan aan de reductie van 22 procent van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, tussen 2020 en 2024. En die lijn zet door. Het is te kort door de bocht nu zones rond natuurgebieden in te voeren en teeltverboden in waterwingebieden. Dat geldt ook voor de instructie van de provincie naar gemeenten om 50 meter spuitvrije zones te hanteren rond kwetsbare objecten en geconcentreerde woonlocaties."

Hij zegt de maatregelen niet te kunnen uitleggen aan zijn leden. „Constructief bijdragen, wat we de afgelopen jaren deden, met open blik en het aangeven van oplossingen, daar wordt niets mee gedaan. Ik vind dat onbehoorlijk."

Een volkomen ander geluid komt van huisarts Luc de Vries uit Diepenheim. Hij ageert al jaren tegen landbouwgif. In zijn ogen zijn de maatregelen van de provincie 'een begin van een beweging', maar nog volstrekt onvoldoende.

„Deze maatregelen zijn een manier om échte ingrepen uit te stellen. Er worden een soort 'gifvrije' zones ingesteld. Het betekent dat je ook niet-gifvrije zones creëert."

Dat is niet het enige. „Er komt een maatregel dat in natuurgebieden helemaal geen gif gebruikt mag worden en straks ook niet in een zone eromheen van 500 of 1000 meter. Terwijl een teler bij het spuiten van gif 50 meter van een 'kwetsbaar object' moet blijven. Bijvoorbeeld van de kinderopvang in Markelo. 50 meter!"

> **Dit is een manier om échte ingrepen uit te stellen**
> – Luc de Vries, tegenstander pesticidengebruik

Absurd, zegt De Vries, dat een natuurgebied beschermd wordt en er op 50 meter van een kinderopvang gif gespoten mag worden. „Aangetoond is dat de pesticiden op meer dan 1500 meter van een spuitzone worden aangetroffen."

De huisarts krijgt steun van Natuur en Milieu Overijssel. Directeur-bestuurder Andrea Kuiper-Vos: „We markeren het als mijlpaal dat de provincie in actie komt voor natuur en gezondheid en de zorgen van inwoners serieus neemt. Maar we weten dat er meer nodig is om afhankelijkheid van schadelijke stoffen af te bouwen."

De vereniging Meten=Weten is bijzonder actief tegen pesticidengebruik. De club uit Drenthe voerde al diverse rechtszaken, ook tegen de provincie. Meten=Weten is kritisch op de maatregelen. „Het voorzorgbeginsel vereist dat in elk geval stoffen die (ver) buiten de akkers gevonden worden, onmiddellijk verboden worden bij natuur en woningen", zegt voorzitter Frans Rooijers. De door de provincie genoemde 'spuitvrije zone' van 50 meter om huizen en kwetsbare objecten, is onvoldoende. „Alle middelen die buiten de akker gevonden worden moeten worden verboden." Bovendien moet de provincie natuurvergunningen eisen, vindt Meten=Weten. „Dat moet wettelijk ook. Nu wordt bewust de wet overtreden. De provincie moet in een ruime zone rondom alle natuurgebieden per direct alle pesticiden verbieden."

25 Sept '26

▲ **Een akker besproeid met Roundup, waarin het bestrijdingsmiddel glyfosaat zit.** FOTO ROB ENGELAAR

Oranje weiland naast Canisius leidt tot ongerustheid over gif

Van de een op de andere dag verschoot een weiland naast het schoolgebouw van Canisius in Tubbergen van kleur. Tot ongerustheid van ouders. „Is hier glyfosaat gebruikt en zijn leerlingen daaraan blootgesteld?"

Esther Rouwenhorst
Tubbergen

De bezorgde ouders meldden zich eind vorige maand bij de fractie van Pro Tubbergen. Die kaartte het dinsdagavond aan in de raadsvergadering. „Het gras kleurde oranje-bruin voordat de zoden werden gescheurd", aldus Otto Bijleveld, die wilde weten of er pal naast de school landbouwgif is gebruikt.

Het korte antwoord van wethouder Chiel Mensink luidde ja. Hoewel de gemeente geen zicht heeft op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, die taak ligt bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), is navraag gedaan bij de betreffende boer.

'Toegestane middelen'

„Die eigenaar heeft het perceel op 25 augustus bespoten met Roundup, waarvan de werkzame stof glyfosaat is", aldus de wethouder. Volgens hem is dat aan het eind van de middag gebeurd. „Met bij de wet toegestane middelen."

Gezien het tijdstip, acht Mensink de kans klein dat leerlingen van Canisius zijn blootgesteld aan glyfosaat. Hij gaf daarbij nogmaals aan dat het gebruik van pesticiden mag, als de regels worden gehanteerd.

De vraag is echter hoe lang dit nog wordt toegestaan. De provincie Overijssel wil het gebruik van dit gif aan banden leggen. Onder meer door het instellen van spuitvrije zones van 50 meter langs 'kwetsbare objecten' als woonwijken en scholen. Ook wil Overijssel het gebruik van glyfosaat verbieden.

> **Die eigenaar heeft het perceel op 25 augustus bespoten met Roundup**
>
> – Chiel Mensink, wethouder

De gemeente Tubbergen wees die spuitvrije zones eerder dit jaar in bepaalde situaties nog af. Dit om een zorgvuldige balans te vinden tussen de belangen van boeren en burgers.